

10. ročník mezinárodní studentské konference k projektovému vyučování v chemii na Univerzitě Karlově v Praze, Pedagogické fakultě

Ve dnech 18. a 19. října 2012 se na Univerzitě Karlově, Pedagogické fakultě konal pod záštitou děkanky fakulty, doc. PaedDr. Radky Wildové, CSc., již 10. ročník studentské konference *Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech*.

Dnes již tradiční konference je zaměřena na dlouho známý koncept *learning by doing* (Dewey 1938), rozvinutý do podoby projektové metody v práci *The Project Method* (Kilpatrick 1918). Ve třicátých letech minulého století se o rozvoj projektové metody v Čechách zasloužil významný pedagog Václav Příhoda. Teprve po roce 1989 se projektové vyučování opět objevuje a je zařazeno do nově vznikajících Rámcových vzdělávacích programů (viz RVP ZV 2007).

Ještě před vstoupením nových vzdělávacích standardů v platnost, již v roce 2001, reagovali pracovníci Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy uspořádáním první studentské konference k projektovému vyučování. Jednalo se o výstup z předmětu připravujícího budoucí učitele na využití této vyučovací metody. Pouze se dvěma pauzami probíhají konference

doposud. Organizace byla zcela přenesena do rukou studentů, rostl se i počet pracovišť, která pravidelně vysílají své zástupce.

Konferenční jednání zahajovaly tři plenární přednášky odborníků, kteří se dlouhodobě věnují projektovému vyučování: prof. PhDr. Martin Bílek, Ph.D., se ve své přednášce zaměřil na *PR* (public relations) projektů a na to, jak začít školní projekt nebo miniprojekt. Integrované projektové metodě se věnovaly doc. RNDr. Marie Solárová, CSc., spolu s PaedDr. Svatavou Kubicovou, CSc., a doc. RNDr. PaedDr. Milada Švecová, CSc., která se v přednášce zabývala projektovým vyučováním pro rozvoj nadaných dětí.

Desátý ročník byl zvláštní také vysokou účastí zahraničních studentů a jejich školitelů. Spolu s pořadateli z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy se konference účastnili studenti z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové, Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity, ale i z Pedagogické fakulty Trnavské univerzity (Slovenská republika), Faculty of Science, University of Zagreb (Chorvatsko), Department of Teacher Education, University of Jyväskylä (Finsko), Didaktik der Biologie/Geographie, Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg (Německo), Zakład Chemii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin (Polsko)

a Department of Chemistry and Biochemistry, Georgia Institute of Technology (USA).

Snahou pořadatelů patrnou již v 9. ročníku konference je otvírání konference nejen studentům bakalářského a magisterského studia, ale i doktorandům. Příspěvky účastníků byly převážně věnovány teorii týkající se projektového nebo badatelsky orientovaného vyučování. Otevřenost konference spočívala i v pozvání učitelů ze základních a středních škol. Ti byli pozváni prostřednictvím magistrátu hlavního města Prahy a školského odboru Středočeského kraje. Konference se zúčastnili i pracovníci Národního ústavu pro vzdělávání.

Na výroční konferenci byl doposud největší počet prezentovaných příspěvků. Z celkových 19 jich 10 bylo teoretických, ostatní předkládaly témata v praxi realizovaných projektů nebo projektů připravených k realizaci. Hlavním prezentačním a diskusním jazykem byla angličtina.

V některých příspěvcích a diskusích k nim, ale i v kuloárech byla řešena otázka specifika projektového vyučování oproti dalším vyučovacím metodám – tzv. „projektovosti“ (viz Rusek, Becker 2012). Na školách ve snaze naplnit rámcové vzdělávací programy jsou za projektové vyučování často vydávány nejrůznější školní akce nebo integrované vyučování. Tyto aktivity však často nenaplníují

základní principy projektového vyučování, které spočívají v otevřeném vyučování a skupinovém učení.

Ve dvou konferenčních dnech bylo zdůrazněno několik klíčových témat, na něž je zapotřebí se zaměřit nejen ve školní praxi, ale i při přípravě učitelů. Organizátoři konference po jejím skončení přijímali pozitivní ohlasy, které pokračují i v elektronicky rozesílaném zpětnovazebním dotazníku. Praxe tak potvrzuje, že projektovou metodu je nutno dále rozvíjet, vzdělávat v ní budoucí učitele a učitelům v praxi poskytovat konkrétní využitelné projekty. Je proto plánován 11. ročník konference. Novinkou by mělo být otevření konference všem přírodovědným předmětům a moderním metodám v jejich výuce.

Literatura:

1. DEWEY, J. *Experience and education*. New York: Macmillan, 1938.
2. KILPATRICK, T. H. The Project Method. *Teacher College record*, 1918, 19, s. 319–334.
3. RUSEK, M.; GABRIEL, Š. (eds.). *Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech: Sborník abstraktů*. Praha: UK PedF, 2012. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: VÚP, 2007.
4. RUSEK, M.; BECKER, N. “Projectivity” of Projects and Ways of its Achievement. In *Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech*. Praha: UK PedF, 2012, s. 12–23. Dostupné z WWW:

ZPRÁVY

<<http://userweb.pedf.cuni.cz/wp/pvch/files/2011/11/proceedings.pdf>>.

Konference i tento příspěvek byly podpořeny výzkumným záměrem

MSM 002162086 – Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání.

Martin Rusek, Pavel Beneš

Oslavy výročí 20 let vzniku COŽP UK – a nezbytné bilancování

V den, kdy léto se láme do podzimu nejen symbolicky, ale přináší již změnu skutečnou, 19. 9. 2012, se ve vile Lanna konal seminář k dvaceti letům Centra pro otázky životního prostředí (meteorologové přítomní celé akci ovšem pomohli odvrátit nejhorší nečas). Pozváni byli mj. rektor UK, prorektor, kvestor, předseda senátu UK, kancléř UK, tiskový mluvčí UK, členové vědecké rady COŽP, členové oborové rady, děkani všech fakult univerzity a ředitelé či jiní zástupci jejích dalších součástí a také představitelé fakulty, se kterou nejvíce spolupracujeme – Fakulty humanitních studií. Hostů v čele s Jeho Magnificencí Prof. RNDr. Václavem Hamplm, DrSc., se sešlo opravdu hodně, a tak kromě vynikající přednášky prof. Lubomíra Mlčocha, který uvedl téma životního prostředí do širších souvislostí – a samozřejmě kromě vynikající atmosféry a jídla, za které je třeba poděkovat pořadatelům – to byla příležitost k bilancování a snad též i k diskusi nad tím, co dobrého jsme za tuto poměrně krátkou dobu

učinili, kam zaměřujeme svou energii nyní a jak pokračovat dál.

Především je nutno říci, čím COŽP je: samostatnou součástí Univerzity s poměrně originálním statutem, který zakotvil jeho hlavní poslání – podporovat mezioborový dialog na úrovni národní i mezinárodní. V době svého vzniku ztělesňovalo Centrum diskuse o vizích „lepšího světa“, který se zdál být na dosah a k němuž všeobecné úsilí přirozeně směřovalo; účinná ochrana přírodních zdrojů, přírody a životního prostředí byla a je neodmyslitelnou součástí této vize. Tento idealismus je tak vepsán do základů samotného fungování instituce, která od svého vzniku prodělala velmi dynamický vývoj. Za dobu existence Centra byl idealismus zakladatelů (často bolestně) konfrontován s realitou, tento vývoj však zatím vždy přirozeně vedl k obrodě, proměně v nových souvislostech environmentálních oborů a v kontextu politické situace a ve výsledku znamenal posílení – nejen co do počtu zaměstnanců (od původních pěti k dnešním cca dvaceti), záběru témat, jimiž se zabýváme, ale také (snad) co se týče kvality práce a jejích výsledků.